

Gençlere Önerdiğimiz Asil Bir Spor:

dağcılık

Lâtif Osman ÇIKIĞIL
Dağcılık Klübü Eski Başkanı
Yüksek Mühendisi

HAKKÂRİ'DE SAT DAĞLARINDAN SAT GÖLÜ. Arkada Gölbacı (3130) doruğu

Foto: Muzaffer Erol GEZ

Memleketimizde az bilinen bir konu hakkında okurlarımıza bazı özet bilgiler vermeyi faydalı bulduk. Dağcılık terimi, dilimizde Alpinisme (Fr.) = Alpinismus (Al) terimleri karşılığı olarak kullanılmakta. Bu terimin içindeki Dağ'dan bahsederken geniş bir açıdan bakarak şunu anlarız: Bir ucu denizler hizasında, diğer ucu, Tibetlilerin CHOMOLUNGMA diye adlandırdıkları, Himalayalar bölümündeki 8840 rakımlı EVEREST tepesi arasındaki karaların yüzey değişiklikleridir.

Dağı bu şekilde anlatmaktaki kasdımız, Dağ demek için, yüksekliğin mutlaka en az şu veya bu olması gerekli olmadığına işaret etmektedir.

Nedir bu Alpinisme veya Dağcılık? Yine geniş bir açıdan bakarsak, bütün dünyada buna Dağlara gitmek dendiğini görürüz. Dağlara senenin dört mevsiminde gidilebilir. Ve yine Dağlara, kadın, erkek her yaşdaki insan gidebilir. Elbette, bilgi, tecrübe güç bakımından el elden üstündür. Bundan ötürü dağlara gidiş de farklı olabilir. İçinde kırlar, ormanlar, dereler, kayalar,

yalçın duvarlar, karlı yamaç ve doruklar, buzullar bulunan bu büyük tabiatta herkes bir çeşit dolaşabilir.

Bunu söylemekten kastımız bazılarının dar bir bilgi ile ısrar ettikleri gibi Alpinizm yalnız ve yalnız tırmanmak, kaya veya buz tırmanışı demek olmadığını anlatmaktır. Ve yine bu şekilde bir takım tırmanışlar yapmak için, bir çeşit kaya veya buz çivileri, ipler, emniyet halkaları v.s. kullanmak demek değildir.

Dağlara giderken, engin tabiatın içinde ve çeşitli koşullarda dolaşırken, pek tabii özel giysiler, gerekli bazı araçlar kullanılmaktadır. Bu açıdan Kayak da Dağcının bir nevi karda yürüme ve yamaçlardan aşağılara kolayca inme aracıdır. Kayak bir başka çeşit dar görüşlülerin anladıkları gibi, yalnız ve yalnız bir çeşit yarışma aracı veya karlı yamaçlarda, "yokuş çıkaran" lar yanı sıra hazırlanmış alanlarda aşağılara inmek aracı değildir.

Yukardanberi çeşitli yönlerine özetle değindiğimiz Dağcılık için bir çeşit spordur demek istemedim. Kanaatimizce Dağcılık hareketleri sporun da üstünde, bir yaşantı felsefesi, bir çeşit yaşama yoludur. Bu yol, eski senelerde yaşamış İsviçreli bir Alpinist yazar olan Oskar Erich Meyer'in ve Alpinismus felsefesi üzerine Doktora tezi hazırlamış olan ve zamanının gözüpek tekniği ile ün salmış Alman Leo Maduschka'nın dedikleri gibi, kırlardan, ormanlardan, karlı karsız yamaçlardan ve nihayet 8000'lerden geçebilir.

Memleketimizde, spor konusunda kendilerini yetkili sayanlardan birçokları, Alpinizmi spor saymamaktadırlar. Onlarca bir çalışmanın spor olabilmesi için, yarışması, hakemi, düdüğü, kronometresi bulunması gereklidir. Bu gibilere, peki nedir bu Dağcılık hareketleri diye sorarsanız, bu çeşit hareketleri, günümüzün pek moda bir terimi olan "Boş zamanları değerlendirme" veya bir turizm ile ilgili çalışma derler. Kanaatimizce bu moda terim, "Boş zamanları değerlendirme" kökünden yanlış bir terimdir. Yirminci yüzyılın sonlarına gelmiş olan bugünün insanında boş zaman diye bir zamanı yoktur. Bu terimin karşısı olan "Dolu zaman nedir?" Yalnız ve yalnız para kazanmak için görev yerlerinde, öğrenim ve öğretim yerlerinde geçen zaman mıdır? Yirminci yüzyılın sonlarını yaşayan bugünün insanı toplum içindeki çeşitli ilişkiler dolayısı ile topyekün bir bunalım içindedir. Bu bunalım içinde insanın beden ve ruhen dengede durabilmesi ve kuvvetli olabilmesi için çeşitli spor dalları içinde tabiata bağlı olanlarla uğraşabilmesi en verimli

CİLO DAĞLARINDAN, Türkiye'nin ikinci yüksek doruğu Reşko + Golyaşın (4134)'in Doğu buzulu. Bu buzul Buz devrinden kalmadır ve Türkiye'nin en uzun buzuludur.

Foto: Muzaffer Erol GEZ

bir yol ve bir ihtiyaçtır. Unutulmamalı ki, İnsan, üzerinde ve içinde bulunduğu Dünya tabiatının bir parçasıdır. Bu açıdan da bakarsak, tabiatı severek yapılan Dağcılık bir kuvvet gösterisinden çok başka, bir ruh ve beden sağlığı, bir enerji kaynağıdır.

Her alanda olduğu gibi Dağcılığın bir takım bilgilere, elde edinilmesi gereken bir takım tecrübelerle ihtiyacı vardır. Bu temel bilgilere inanarak, tabiata hazırlıklı olarak yaklaşmanın şart olduğu unutulmamalıdır.

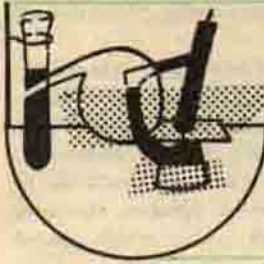
İnsan yüzbinlerce sene Dağlara yakın veya Dağlar içinde yaşamıştır ve halen de yaşamaktadır. Alpinizm anlamı içinde Dağlara gidiş ise pek eski değildir. Aşağı yukarı 150 senelik bir geçmişti

olan Alpinizm'in geniş anlamı içinde bugün bütün dünyada 55 veya 60 milyonluk bir insan topluluğu senenin 4 mevsiminde Dağ tabiatına gitmektedir. Bu büyük hareketin sağlanabilmesi için taşıtlar, evler, barınaklar, Dağ okulları, öğretim üyeleri, rehberler, bu alandaki yayınlar, ilgili malzemelerin imali ve tevzii gibi çok çeşitli bir örgütü düşünürsek, bir (Dağ endüstrisi) nden de bahis edebiliriz. Bu endüstri sayesinde yüzbinlerce insan yaşantısını sağlayabilmektedir.

Memleketimizde Kara tabiatı, Dağcılık konusunda bütün çeşitleri, gözümüzün önüne cömertlikle sermiştir. Doğudan batıya, kuzeyden güneye vatan yüzeyine bir göz atarsak tabiatın bu alandaki cömertliğini, buralarda ruh ve beden sağlığını karşılayacak, çok zengin tabiat güzelliklerinin ve ihtişamının şaklı olduğunu görürüz.

Bütün bunları, vatandaşa mal edebilmek için ta 1939'lardan bu yana resmî kanallardan, daha evveleri de özel yollardan bazı didinmeler ve çabalar yapılmıştır. Fakat ne yazık ki bu çabalar, çeşitli bakımlardan ve bilhassa sporu yalnız ve yalnız bir yarışma diye anlayan ve yalnız "Aslar", "Yıldızlar" peşinde koşan bir örgüt içinde verimli olamamaktadır. Bu kısır didinmelerin neticeleri de bir yerde toplanıp vatandaşa iletilmediğinden, memleketimizdeki tabiat hazinesi hakkında vatandaşların pek az fikri vardır, ekseri de yoktur.

Memleketimizdeki bu hazinenin çeşitli yerlerdeki muhteşem şekillerine ve bu konunun diğer yabancı ülkelerde ne şekilde işlenildiğine bir başka yazımızda değinmek üzere bu yazıya burada son verir ve tüm tabiatı içdenlikle seven okurlarımıza esenlikler dileriz.

BILGINLER DÜNYASI

Dr. Toygar AKMAN

Eski Yunan Filozofu Eflâton (Platon), Devlet yönetiminin, ancak Filozoflar elinde mutluluğa ulaşacağına inanmıştı. Ona göre, Filozof, bilge ve erdem sahibi bir kişi olduğu için, devleti de ancak bu nitelikleri olanlar yönetebilir. Bu nitelikleri olmayan bir devlet adamının ise, filozofun yanında hiç bir değeri olamaz. Eflâton, bir diyalogunda, Sokrat'ı şöyle konuşturur:

"SOKRATES - Devlet adamı ile Filozof.. Neler diyorsun, Theodoros?.. Hesap ile Geometri'de üstat olanın ağzından mı bu sözü işitiyorsun?"

THEODOROS - Hangi sözü Sokrates?"

SOKRATES - Devlet adamı ile Filozofu, sanki, birbirine eşit değerlermiş gibi ele alıyorsun. Oysa, bu değerlerin arasındaki ayrılık, hiçbir geometri oranı ile açıklanamayacak kadar büyüktür.." (1)

Eski Yunan düşünürlerinin eserlerinin, yüzyıllar sonra, yeniden su yüzeyine çıkarılması ile birlikte, kültür ve bilim alanında da çalkantılar başlamıştı. Eflâton'un, yukarıda işaret ettiğimiz sözlerini dikkate alan bazı devlet adamları da, ülkelerini erdemli ve bilgili olarak yönetmek için, yarılarında, Filozofları bulundurus olmuştular. Bütün bu gelişmeler yanı sıra Bilim ve Teknik'te yapılan büyük aşamaların, günün birinde devlet yönetimine dek uzanabileceğini ise, hiç bir devlet adamı (hatta filozof) düşünmemişti.

Devlet yönetiminde, bilim ve teknolojinin ulaştığı aşamalardan yararlanılabildi. Bilginlerin görüşleri dikkate alınabiliyordu. Fakat, devlet yönetimi, bambaşka bir şeydi. Filozofların, masa başı çalışmaları ile vardıkları sonuçlara göre bir devlet düzeni kurulamayacağı gibi, bilginlerin, laboratuvarlarında yaptıkları bir kaç deneyle ulaştıkları başarıya dayanılarak, kendilerine devlet yönetimi teslim edilemezdi.

Kısaca, devletleri, ancak politika ile uğraşanlar yönetebilirlerdi. Bu yönetim, ancak onların tekelinde idi. Filozofların yönetiminde bir dünya düşünülemez gibi, bilginlerin yönetiminde de bir dünya olamazdı..

İşte, çağımız başına gelinceye kadar, devletlerin yönetimi konusunda, genel tutum, böyle idi. Oysa, daha yüzyıllar öncesinden beri, bilimdeki gelişmeler, klasik düşünce ve taassupları zorlayarak, büyük hamleler yapıyor ve çevresine karşı büyük patlamalar gösteriyordu. Bertrand Russel'in de belirttiği gibi:

"... Bilimin ilk ciddi patlaması, 1543'te Copernikus kuramının yayımlanmasıdır. Fakat, bu kuram XVII. Yüzyılda Kepler ve Galileo tarafından ele alınıp ıslah edilene kadar etkili olmamıştır. Sonra, bilimle dogma arasında uzun bir savaş başladı. Gelenekçiler, yeni bilgi karşısında, kaybedecekleri bir mücadeleye giriştiler.." (2)